

Mekong River Commission

Office of the Secretariat in Phnom Penh (OSP)
576 National Road, #2, Chak Angre Krom,
P.O. Box 623, Phnom Penh, Cambodia
Tel. (855-23) 425 353. Fax (855-23) 425 363

Office of the Secretariat in Vientiane (OSV),
Office of the Chief Executive Officer
184 Fa Ngoum Road,
P.O. Box 6101, Vientiane, Lao PDR
Tel: (856-21) 263 263. Fax: (856-21) 263 264

ข่าวประชาสัมพันธ์

ประเทศสมาชิกลุ่มน้ำโขงตอนล่างนำกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้าสำหรับ โครงการเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำไซยะบุรีเข้าสู่การพิจารณา ระดับรัฐมนตรี

ประเทศลาวยืนยันว่ากระบวนการปรึกษาหารือและการศึกษาเสร็จสิ้นสมบูรณ์ ในขณะที่ประเทศสมาชิกที่เหลือได้แสดงความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบ และช่องว่างขององค์ความรู้ทางเทคนิคและมาตรการลดผลกระทบ

วันที่ 19 เมษายน 2554 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศลาว – ประเทศกัมพูชา สปป. ลาว ไทย และเวียดนามในวันนี้ ได้ตกลงร่วมกันในการนำกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้าสำหรับโครงการเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำไซยะบุรีไปสู่การตัดสินใจในระดับรัฐมนตรี เนื่องจากไม่สามารถหาข้อสรุปร่วมกันในเดิหน้า โครงการ

ประเทศสมาชิกทั้งสี่ของคณะกรรมการแม่น้ำโขงบรรลุข้อสรุปของการพิจารณาวาระพิเศษในระดับคณะกรรมการร่วมของคณะกรรมการแม่น้ำโขง ซึ่งประเทศสมาชิกได้ประชุมพิจารณาร่วมกันเกี่ยวกับข้อเสนอโครงการเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำกั้นลำน้ำโขงแห่งแรกในลุ่มน้ำโขงตอนล่าง

คณะกรรมการร่วมเห็นด้วยว่าประเทศสมาชิกแต่ละประเทศยังมีมุมมองต่อโครงการที่แตกต่างกันแม้ว่ากระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้ากำลังจะสิ้นสุดลง

ในการประชุมพิจารณา ประเทศลาวยืนยันว่าไม่มีความจำเป็นที่จะยืดระยะเวลาของกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้าอีกต่อไป เนื่องจากการตัดสินใจดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ ในทางปฏิบัติ ในขณะที่ผลกระทบสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนต่อประเทศสมาชิกอื่นๆ ก็ไม่น่าจะเป็นไปได้

อย่างไรก็ดีประเทศสมาชิกที่เหลือคือกัมพูชา ไทย และเวียดนามได้แสดงความกังวลเกี่ยวกับช่องว่างขององค์ความรู้ทางเทคนิคและการศึกษาเกี่ยวกับโครงการ การคาดการณ์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และวิถีความเป็นอยู่ของประชาชน ในลุ่มน้ำโขงจำเป็นต้องมีดำเนินการประชุมประชาพิจารณ์ให้มากขึ้น

“เราขอแสดงความขอบคุณต่อข้อคิดเห็นต่างๆ และเราจะพิจารณาแก้ไขเพื่อคลายความกังวลทั้งหมด” นาย วิละพอน วิลาวง (Viraphonh Viravong) หัวหน้าผู้แทนจากประเทศลาว

ประเทศลาวเสนอให้ยุติกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้าตามที่ระบุไว้ในขั้นตอนการปรึกษาหารือล่วงหน้าข้อ 5.5.1 ซึ่งกล่าวว่ากำหนดเวลาสำหรับกระบวนการนี้คือหกเดือน และข้อ 5.5.2 ซึ่งระบุการขยายกำหนดเวลาสำหรับขั้นตอนนี้ต้องมาจากการตัดสินใจของคณะกรรมการร่วม

ประเทศลาวกล่าวว่าการศึกษาเพิ่มเติมจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาออกไปอีกมากกว่า 6 เดือน ซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่อาจรับรองได้ว่าจะสามารถคลายความกังวลในด้านต่างๆจากประเทศสมาชิก

โครงการเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำไซยะบุรีจะเป็นไปตามข้อกำหนดการออกแบบเบื้องต้นของการสร้างเขื่อนของคณะกรรมการแม่น้ำโขง และตัวอย่างต้นแบบที่ดีที่สุดโดยอิงจากมาตรฐานในระดับสากล กล่าวโดยผู้แทนประเทศลาว การพิจารณาเพิ่มเติมของผลกระทบต่อการเดินทาง เรือ บันไดปลาโจน การเคลื่อนที่ของตะกอน คุณภาพน้ำและนิเวศทางน้ำ และความปลอดภัยของเขื่อนสามารถลดผลกระทบดังกล่าวในระดับที่ยอมรับได้

อย่างไรก็ตามประเทศสมาชิกอื่นๆได้แสดงความกังวลในด้านต่างๆ และให้ข้อเสนอแนะสำหรับโครงการดังกล่าว

ด้านประเทศกัมพูชากล่าวว่า น่าจะต้องมีเวลามากกว่านี้ เพื่อให้ประเทศผู้แจ้งปัญหา (notifying country) และผู้พัฒนาโครงการดังกล่าว ได้เพิ่มเติมช่องว่างด้านความต้องการด้านเทคโนโลยี และเพื่อการปรึกษาหารือที่มีประสิทธิภาพระหว่างประเทศสมาชิกและต่อสาธารณชน

ประเทศกัมพูชายังได้กล่าวว่า จะต้องมีการจัดทำการศึกษาอย่างละเอียดรวมถึงการประเมินผลกระทบข้ามพรมแดนและผลกระทบสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเพิ่มเติมว่า ต้องมีการจัดเตรียมมาตรการการเตรียมพร้อมและมาตรการการรับมือต่อผลกระทบต่างๆ ขณะที่การจัดการด้านอื่นๆ อันได้แก่ การแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างประเทศ การจัดการสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน และกองทุนทางสังคม ต้องมีการร่วมกันจัดตั้งให้เกิดขึ้นจริง

“ในเมื่อเรามีข้อมูลน้อยมากเกี่ยวกับโครงการนี้ กัมพูชาจึงเสนอให้มีการขยายเวลาการปรึกษาหารือล่วงหน้านี้ออกไปให้นานขึ้น” ประเทศกัมพูชาได้กล่าวในการตอบโต้อย่างเป็นทางการ

ทางฝ่ายประเทศไทยได้ยอมรับถึงความสำคัญของโครงการนี้ต่อแผนการพัฒนาของประเทศลาว และได้กล่าวว่า ในการที่จะดำเนินโครงการต่อไปได้นั้น ควรจะต้องมีการจัดทำมาตรการป้องกันและบรรเทาสำหรับประชาชนและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาค

ประเทศไทยยังได้กล่าวอ้างถึงข้อกังวลต่างๆ ด้านการเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเกิดขึ้นจากการปรึกษาหารือระดับชาติ อันได้แก่ ความสูญเสียด้านการประมงและพื้นที่ชุ่มน้ำ การ

ขาดมาตรการป้องกันและบรรเทาที่ชัดเจน โดยประเทศไทยมีความเป็นห่วงต่อวิถีชีวิตของประชาชนที่ต้องพึ่งพาแม่น้ำโขง

ประเทศไทยยังได้เสนอข้อกังวลจากเวทีสาธารณะว่า ยังมีข้อสงสัยต่อความยั่งยืนของโครงการนี้ รวมทั้งกรอบเวลาที่ตั้งไว้สำหรับกระบวนการการหารือล่วงหน้ายังไม่เพียงพอและควรต้องยืดเวลาออกไป

“ดังนั้น ทางเราจึงต้องการให้มีการนำความคิดเห็นของประชาชนและข้อกังวลต่างๆ ไปพิจารณาทบทวน” นายจตุพร บุรุษพัฒน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำกล่าว

ขณะเดียวกัน ประเทศเวียดนามแสดงความกังวลอย่างสูงสุดต่อการขาดการจัดทำการประเมินผลกระทบข้ามพรมแดนและผลกระทบสะสมอย่างละเอียดเพียงพอ โดยโครงการนี้อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อลำน้ำตอนล่าง โดยเฉพาะที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง

พร้อมกันนี้ ประเทศเวียดนามยังได้แนะนำให้เลื่อนโครงการนี้ รวมทั้งโครงการด้านพลังงานน้ำอื่นๆ ที่ได้วางแผนไว้แล้ว ซึ่งจะเกิดขึ้นบนลำน้ำโขงสายหลัก ออกไปอย่างน้อยสิบปี

ดร.ลี ดึก ตรัง (Le Duc Trung) หัวหน้าคณะผู้แทนจากเวียดนามกล่าวขี้ว่า “ควรจะมองว่าการเลื่อนโครงการนี้ออกไป จะก่อให้เกิดผลดีในการที่จะให้เวลารัฐบาลของประเทศในกลุ่มน้ำจัดทำการศึกษาเชิงปริมาณโดยละเอียดในด้านผลกระทบสะสมต่างๆ ที่น่าจะเกิดขึ้น”

ประเทศเวียดนามยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า กรอบเวลาที่มีอยู่จำกัดสำหรับกระบวนการปรึกษาหารือนี้ ไม่เพียงพอที่จะทำให้บรรลุข้อตกลงของกระบวนการ การเลื่อนโครงการออกไป จะสามารถช่วยให้ประเทศได้เกิดความเข้าใจและสร้างความมั่นใจต่อสาธารณชนและประชาชนในพื้นที่ ดร.ดึก ตรัง กล่าว

คณะกรรมการร่วมของคณะกรรมการแม่น้ำโขง จะรายงานผลการตัดสินใจต่อรัฐมนตรีของประเทศตนเองในวันนี้

บันทึกสำหรับบรรณาธิการ

ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน ปี 1995 ได้กำหนดให้มีระเบียบปฏิบัติเรื่องการแจ้ง การปรึกษาหารือล่วงหน้าและข้อตกลง (PNPCA) ซึ่งกำหนดไว้ว่า ประเทศสมาชิกจะต้องแจ้งต่อคณะกรรมการร่วมของ MRC (Joint Committee) ในกรณีที่ประเทศมีความประสงค์ที่จะมีโครงการพัฒนาสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ใดๆ (เช่น โครงการพัฒนาไฟฟ้า พลังน้ำ) บนแม่น้ำโขงสายหลักหรือแม่น้ำสาขาของแม่น้ำโขง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าโครงการดังกล่าวอาจจะสร้างผลกระทบข้ามเขตแดนต่อประชาชนหรือสิ่งแวดล้อมที่อยู่ปลายน้ำ

กระบวนการ PNPCA ถือเป็นกลไกที่เป็นทางการที่จะช่วยประเทศสมาชิกของ MRC ในการนำเสนอโครงการแต่ละโครงการให้ประเทศสมาชิกทั้งสี่ประเทศร่วมกันพิจารณาในระดับภูมิภาค ในกรณีโครงการเขื่อนไซยะบุรี รัฐบาลของประเทศลาวได้แจ้งให้ MRC เริ่มใช้กระบวนการ PNPCA

คณะกรรมการแม่น้ำโขง (MRC) ได้รับแจ้งอย่างเป็นทางการจากรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวถึงโครงการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธานในแขวงไซยะบุรี เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2553 ภายใต้กระบวนการ PNPCA ประเทศสมาชิกทั้งสี่จะดำเนินการปรึกษาหารือร่วมกันต่อข้อเสนอโครงการ เพื่อบรรลุข้อสรุปของการดำเนินโครงการระหว่างประเทศสมาชิกในระยะเวลา 6 เดือนนับแต่ได้รับแจ้งอย่างเป็นทางการ

เมื่อได้รับการแจ้งอย่างเป็นทางการ ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศดำเนินการประชุมปรึกษาหารือภายในประเทศโดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงชุมชนที่อาจได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังและสะท้อนความคิดเห็นและมุมมองต่อโครงการ นอกจากนี้คณะกรรมการลุ่มแม่น้ำโขงดำเนินการตั้งคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อศึกษาทบทวนรายงานและเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ จากรัฐบาลประเทศลาว

กระบวนการปรึกษาหารือเป็นหนึ่งในระเบียบปฏิบัติภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืน ปี 1995 เพื่อการสนับสนุนความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน และหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้งในระดับภูมิภาค

โครงการเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำไซยะบุรีเป็นโครงการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำโครงการแรกบนแม่น้ำโขงสายหลักหรือสายประธาน (mainstream) ซึ่งอยู่ปลายน้ำจากประเทศจีน โครงการนี้จะมีสามารถในการผลิตไฟฟ้าได้ 1,260 เมกะวัตต์ โดยไฟฟ้าที่ผลิตได้ส่วนใหญ่จะเป็นการผลิตเพื่อป้อนความต้องการพลังงานของประเทศไทย

เขื่อนไซยะบุรีมีที่ตั้งอยู่ที่ประมาณ 150 กิโลเมตร ลงมาทางใต้จากหลวงพระบาง ในประเทศลาว เขื่อนนี้มีความสามารถในการผลิตอยู่ที่ 1,260 เมกะวัตต์ โดยความยาวของเขื่อนอยู่ที่ประมาณ 810 เมตร สูง 32 เมตร มีพื้นที่อ่างเก็บน้ำ 49 ตารางกิโลเมตร กักเก็บน้ำได้ 225 ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณไฟฟ้าที่ผลิตได้ส่วนใหญ่จะถูกส่งออกขายให้กับประเทศไทย วัตถุประสงค์หลักของการสร้างเขื่อนไซยะบุรีคือการสร้างรายได้เพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับประเทศลาว บริษัทผู้ก่อสร้างคือ บริษัท ช.การช่าง ของประเทศไทยซึ่งได้มีการเจรจาตกลงค่าธรรมเนียมกับการไฟฟ้าแห่งประเทศไทย (EGAT) ในเดือนกรกฎาคม 2553

คณะกรรมการลุ่มแม่น้ำโขงเป็นหน่วยงานความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก มีหน้าที่รับผิดชอบในการประสานความร่วมมือในการจัดการลุ่มน้ำอย่างยั่งยืน โดยมีสมาชิกคือประเทศกัมพูชา ลาว ไทย และเวียดนาม และคณะกรรมการลุ่มแม่น้ำโขงเป็นหน่วยงานในการประสาน

กระบวนการ PNPCA ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ คณะกรรมการฯ พิจารณาทุกภาคส่วน ได้แก่การประมงธรรมชาติอย่างยั่งยืน การสร้างโอกาสทางการเกษตร รักษาการเดินทางเรืออย่างอิสระ การจัดการอุทกภัย และการปกป้องรักษาระบบนิเวศที่สำคัญ

การประชุมปรึกษาหารือในวาระพิเศษของคณะกรรมการร่วมในครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อบรรลุข้อสรุปของกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้าสำหรับโครงการเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำไซยะบุรี โดยประเทศสมาชิกทั้งสามได้แสดงการตอบรับอย่างเป็นทางการในการเข้าร่วมการประชุม ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ

1. นายสุรศักดิ์ กกล้าหาญ เจ้าหน้าที่สื่อสารองค์กร โทรศัพท์ +856 20 555 28726

หรือ email: Surasak@mrcmekong.org

2. Ms. Tiffany Hacker, Interim Communication Advisor, โทรศัพท์ at +856 5612 0695

หรือ

email: Tiffany@mrcmekong.org

ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับคณะกรรมการแม่น้ำโขงเพิ่มเติม สามารถไปที่

www.mrcmekong.org